

Opće informacije		
Nositelj predmeta	dr. sc. Marija Ivaniš, izv. prof.	
Naziv predmeta	Društveno poduzetništvo u uslužnim djelatnostima	
Studijski program	Sveučilišni preddiplomski studij "Menadžment održivog razvoja"	
Status predmeta	Izborni	
Godina	4	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	3 ECTS-a
	Broj sati (P+V+S)	15+0+15

1. OPIS PREDMETA

1.1. Ciljevi predmeta

Suvremeno društvo prolazi krpo fazu „revolucije usluga“. Sve važnije mjesto u svjetskom gospodarstvu zauzimaju usluge u širokom spektru djelatnosti koje se zbog svojih specifičnih svojstava razlikuju uvelike od materijalnih proizvoda pa se stoga i sam upravljački proces znatno razlikuje tradicionalnog, zbog čega uslužna poduzeća zahtijevaju i specifične poduzetničke i menadžerske vještine i znanja. Razvoj društvenog poduzetništva zauzima sve značajnije mjesto u svijetu i Republici Hrvatskoj te postaje na globalnoj razini prioritet razvoja društava blagostanja. U prilog tome idu znanja i iskustva o poduzetništvu kao kreatoru društvenih promjena, nositelju rasta i razvoja poslovanja; te stvarnoj mogućnosti društvenog poduzetništva u funkciji ostvarenja globalnih ciljeva održivog rasta i razvoja društava za društva blagostanja. Politika Europe oko promicanja solidarne, društvene ekonomije i društvenog poduzetništva stavljena je na vrh ljestvice prioriteta. **Poduzetnička kompetencija jedna je od osam temeljnih životnih kompetencija, kako ih definira Europska unija (EU)** i u tom kontekstu ona nije vezana samo uz pokretanje poduzetničkih projekata već kreativno razmišljanje koje ideje pretvara u stvarnost u procesu inovacija. Razvoj poduzetničkih vještina važno je na mikro, mezo i makrorazini s ciljem konkurentnije, kreativnije i inovativnije EU u cilju zapošljavanja i rasta poslovanja, što je ključ za izlazak iz socijalno-ekonomske krize. Razvoj društvenog poduzetništva i implementacija društvenih inovacija zauzima sve značajnije mjesto i postaje prioritet rješavanja društvenih problema i problema s kojima se suočava i hrvatsko gospodarstvo. U prilog tome idu strateški dokumenti Vlade Republike Hrvatske, osobito **Strategija Društvenog poduzetništva RH** i ključni poduzetnički dokumenti EU-a kojima se želi ojačati poduzetnička klima i aktivirati radno aktivno stanovništvo na bavljenje poduzetništvom **Strategija Europa 2020, Predvodničke inicijative EU** itd.) „**Društveno poduzetništvo** kao novi način poslovanja predstavlja područje preklapanja poduzetničkih praksi iz poslovnog svijeta i vrijednosti usko povezanih s društvenom odgovornošću i načelima zaštite okoliša. Društveno poduzetništvo može značajno pridonijeti ostvarenju strateških ciljeva, posebice društvenoj koheziji, borbi protiv siromaštva i povećanom zapošljavanju, kreiranju novih proizvoda, konkurentnosti, očuvanju resursa, vrednovanju baštine i bioraznolikosti te unapređenju kvalitete života kroz poslovanje za društvenu dobrobit.“

Kroz teorijsku, praktičnu i terensku nastavu, **SVRHA IZVOĐENJA OVOG PREDMETA** je upoznati studente s najvažnijim elementima upravljanja u uslužnim djelatnostima (ugostiteljstvu, zdravstvu, obrazovanju, sektoru financijskih usluga itd.) te ukazati studentima da poduzeća kroz razvoj i inovaciju usluge u procesu menadžmenta i poduzetništva u stvaraju konkurentne prednosti na tržištu kao i povećanje svijesti kod studenata o pozitivnim učincima društvenog poduzetništva u uslužnim djelatnostima na kreiranje društava blagostanja.

TEMELJNI CILJ PREDMETA je prenijeti studentima sveobuhvatna znanja, informacije i iskustva o poduzetništvu kao kreatoru društvenih promjena, nositelju rasta i razvoja poslovanja te ih obučiti o razvijanju specifičnih poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija studenata koje će ih motivirati i pripremiti na samozapošljavanje kroz realizaciju različitih društvenih poduzetničkih projekata, s naglaskom na turistički i hotelski sektor; te objasniti specifičnu prirodu te analizirati pojedine aspekte poduzetništva u uslužnim djelatnostima u suvremenoj ekonomiji u funkciji uspješnog poslovanja i isporučivanje vrijednosti potrošačima uz stvaranje zadovoljstva i lojalnosti.

POJEDINAČNI CILJEVI PREDMETA su sljedeći:

- ✓ Identifikacija i primjena osobnog poduzetničkog potencijala kod studenata
- ✓ Razvijanje poduzetničkih kompetencija i vještina, artikuliranje poduzetničkog razmišljanja i djelovanja studenata
- ✓ Priprema i sudjelovanje studenata u izradi i prezentiranju nposlovnih planova za društveno poželjne projekte u području turizma i hotelijerstva
- ✓ Razvijanje svijesti kod studenata o važnosti implementiranja poduzetničke etike

1.2. *Uvjeti za upis predmeta*

NEMA

1.3. *Očekivani ishodi učenja za predmet*

Nakon položenog predmeta, od studenata se očekuje da znaju :

1. Razumjeti značenje usluga u tržišnom gospodarstvu te pravilno interpretirati ulogu i značenje poduzetništva i menadžmenta usluga
2. Artikulirati i donositi zaključke o ulozi i važnosti klasičnog i društvenog poduzetništva u svijetu kroz ključne svjetske, europske i hrvatske poduzetničke dokumente i strategije.
3. Objasniti temeljne značajke društvenog poduzetništva i karakteristike društvenog poduzetnika te njihove pozitivne učinke i koristi za gospodarstvo i društvo u cjelini u funkciji stvaranja društava blagostanja
4. Objasniti ključne svjetske poduzetničke indekse kao mjerila stanja poduzetničkog razvoja i klime nekog društva
5. Izražavati koristi temeljnih dokumenta i pravne regulative Europske Unije kao okvira za razvoj društvenog poduzetništva kao i globalnih ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda koje s ovom vrstom poduzetništva koreliraju
6. Identificirati suvremene izazove društvenog poduzetništva kroz prizmu hrvatske europske i globalne vrijednosne krize

Pored navedenog, od studenata se očekuje razvijanje sposobnosti za uključivanje i realizaciju društveno prihvatljivih projekata kroz društvene inovacije, primjena poduzetničkih kompetencija i vještina te razvoj i poticanje kritičkog razmišljanja kroz analitički pristup društvenom poduzetništvu, individualni i timski rad.

1.4. *Sadržaj predmeta*

Tematske jedinice:

1. Razvoj uslužne ekonomije, značenje usluga u tržišnom gospodarstvu
2. Osnovne i principi industrije usluga, klasifikacija i specifična obilježja usluga

3. Doktrina poduzetništva i poduzetnika, osnovne karakteristike poduzetništva i poduzetnika
4. Retrospektiva rasta poduzetništva, elementi i uvjeti razvoja poduzetništva, oblici i vrste poduzetništva
5. Vrijednosna kriza
6. Održivi rast i razvoj za društva blagostanja: Globalni ciljevi održivoga rasta i razvoja društava; individualno i društveno blagostanje
7. Suvremeni pristup društvenom poduzetništvu; temeljne razlike između tradicionalnog i društvenog poduzetništva
8. Obilježja društvenih poduzeća, institucionalni oblici društvenog poduzetništva
9. Društvena poduzetnička kompetencija i osobine društveno kompetentnih poduzetnika
10. Uloga poduzetničkih društvenih inovacija
11. Obilježja društvenog poduzetništva u RH i svijetu
12. Duhovno osviješteni poduzetnici u doba multikulturalizma
13. Poduzetnička etika i filantropija

1.5. Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☒ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na dalji	☒ mentorski rad
	☒ terenska nastava	☐ ostalo

1.6. Komentari

1.7. Obveze studenata

Pohađanje i praćenje predavanja, izrada i prezentacija projektnih zadataka iz prakse, samostalna izlaganja projekata, sudjelovanje u terenskoj nastavi, aktivno sudjelovanje u nastavi, prisutnost na dva kolokvija i završnom ispitu.

1.8. Praćenje¹ rada studenata

Pohađanje nastave	1	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit	0,5	Usmeni ispit		Esej	0,4	Istraživanje	
Projekt	0,5	Kontinuirana provjera znanja	0,6	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Postupak i primjeri vrednovanja ishoda učenja tijekom nastave i na završnom ispitu

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu provodi se temeljem Pravilnika o ocjenjivanju studenata FMTU. Za svaki kolegij izrađuje se detaljni izvedbeni nastavni plan kojim se usklađuju aktivnosti, studentsko opterećenje, ishodi učenja i metode ocjenjivanja.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Ivaniš, M.: Društveno poduzetništvo – poluga društava blagostanja, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, Opatija 2018.
2. Vujić, V.: Poduzetništvo i menadžment u uslužnim djelatnostima, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Rijeka, 2010.

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.

1. Bornstein, D.: **How to Change the World: Social Entrepreneurs and the Power of New Ideas**, Oxford University Press Inc., New York, 2004.
2. **European Commission: Social economy and social entrepreneurship – Social Europe guide – Volume 4**. Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2013.

1.12. *Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu*

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
<i>Ivaniš, M.: Društveno poduzetništvo – poluga društava blagostanja, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Sveučilišta u Rijeci, Opatija 2018.</i>	30	-
<i>2. Vujić, V.: Poduzetništvo i menadžment u uslužnim djelatnostima, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Rijeka, 2010.</i>	30	-

1.13. *Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija*

Kvaliteta programa, nastavnog procesa, vještine poučavanja i razine usvojenosti gradiva ustanovit će se provedbom pismene evaluacije opsežnim upitnicima te na druge načine predviđene prihvaćenim standardima, sukladno Pravilniku o sustavu za kvalitetu Sveučilišta u Rijeci i Pravilniku o sustavu osiguranja i unapređivanja kvalitete Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu